

Starou Prahou Václava Jansy

Hlavní budova muzea 19.3.2008 – 15.6.2008

Na zcela mimořádné výstavě, zahájené v březnu letošního roku v Muzeu hlavního města Prahy, je prezentováno 112 akvarelů staré Prahy malíře, krajináře a ilustrátora Václava Jansy (1859-1913).

Dobová vyobrazení vynikají vedle současných fotografií stejných míst od fotografa Ondřeje Poláka.

Všechny vystavené akvarely pochází ze sbírky Muzea hlavního města Prahy, kde je uloženo na 150 kusů Jansových děl, vzniklých na objednávku pražského magistrátu převážně v letech 1895-1900. Zachycují nejmalebnější místa hlavního města českého království a ve velké míře pak lokality určené v nejbližších měsících či letech k demolicí.

Václav Jansa se malováním pražských pohledů zabýval již na počátku 80. let 19. století, kdy pobýval na pražské akademii a intenzivně se mu věnoval po návratu z vídeňských studií v roce 1891. Hodně cestoval a oblíbil si malbu krajin. Při velké přestavbě Prahy na konci devatenáctého století se zaměřil na obrazy pražských domů a ulic. Pražské ghetto se tehdy asanovalo, bouraly se domy i celé ulice a stavěly se nové budovy. Mnoho jím zachycených památek již dnes neexistuje. Právě díky umu tohoto českého malíře, krajináře a ilustrátora máme zachovány „dokumenty“ o tom, jakou změnou prošla Praha.

Již od první poloviny 90. let 19. století obecně docházelo k cílené snaze o zachování podoby pražských památek ohrožených destrukcí alespoň v obrazové podobě – na fotografiích, kresbách, malbách, plánech atd. Tato snaha kulminovala právě v souvislosti s vydáním asanačního zákona v roce 1893. Město prošlo v posledních letech 19. a počátku 20. století dalekosáhlými urbanistickými a architektonickými změnami. Na základě asanačního zákona definitivně a téměř kompletně zmizela z mapy Prahy unikátní původní zástavba pražského židovského ghetta, části Starého Města pražského a menší části Nového Města pražského. Praha roku 1890 vypadla zcela jinak než totéž město za dvacet let. Jansovy obrazy, zachycující město na samém konci 19. století, jsou tudíž nejen cenným dokladem podoby Prahy, ale i její atmosféry a života jejích obyvatel.

Velký zájem veřejnosti o Jansovy práce s pražskou tematikou se projevil již na přelomu 19. a 20. století, když v nakladatelství Bedřicha Kočího vyšla alba těchto akvarelů s názvem "Stará Praha". Zájem všech příznivců našeho malíře, krajináře a ilustrátora, trvá dodnes. Na současné výstavě jsou prezentovány dosud známé akvarely z výše uvedených alb - a rovněž veřejnosti dosud více či méně utajené akvarely známé pouze z občasných výstav či náhodných publikací. Jejich konfrontace citlivého zachycení malíře s dílem našeho současníka, který zachytil fotografickou kamerou stejná místa - zvyšuje srozumitelnost a atraktivitu představených děl. Právě porovnání díla malíře s fotografiemi odhaluje nejen míru architektonických a stavebních proměn města, ale i změnu životního stylu a tempa jeho obyvatel.

K výstavě vychází v nakladatelství Studio JB výpravná publikace.

Václav Jansa (1859-1913)

Václav Jansa se narodil v Německých Zlatnících neboli Slatinicích u Mostu. Vyučil se kupcem, pracoval mj. jako písař v advokátní kanceláři, ovšem posléze se mu podařilo dostat se na pražskou Akademii výtvarných umění, kde studoval u profesora Antonína Lhoty a poté ve vzdělávání pokračoval na Akademii ve Vídni u E. Lichtenfelse a L.C. Müllera. K jeho nejznámějším pracím patří i několik panoramatických, respektive dioramatických pohledů. Trvale se proslavil zejména svými akvarely s pražskou tematikou. Na přelomu 19. a 20. století vyšla v nakladatelství Bedřicha Kočího

nejstarší vydání alb těchto akvarelů s názvem Stará Praha. Podílel se na projektu Čechy, společnou prací spisovatelův a umělcův českých, vydaném Ottovým nakladatelstvím v letech 1883 až 1902, přispíval do ilustrovaných časopisů Zlatá Praha, Světozor, Květy. Provozoval malířskou školu. Václav Jansa zemřel na začátku léta 1913 ve své vile v Černošicích u Prahy.

Ondřej Polák (*1968 v Praze)

V roce 1986 absolvoval Střední průmyslovou školu grafickou v Hellichově ulici – obor fotografie. V letech 1967-1993 studoval uměleckou fotografii na FAMU v Praze. Od doby studia působí jako nezávislý fotograf se specializací na technickou fotografii. Nejvíce se věnuje fotografování architektury a výtvarného umění. Svými reprodukcemi uměleckých děl se podílel na mnoha publikacích o výtvarném umění. Byl autorem konfrontačních fotografií Prahy pro výstavu Zmizelá Praha Jana Minaříka – Sto let na tváři města.